

8. Forsberg T. From Ostpolitik to «frostpolitik»? Merkel, Putin and German foreign policy toward Russia. *International Affairs*. 2016. URL: https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/publications/ia/INTA92_1_02_Forsberg.pdf (last accessed: 24.03.2020).
9. Савінок В. Трансформація німецько-російської взаємодії в гуманітарній сфері в 2010-х роках. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Матеріали міжнародної науково-теоретичної конференції молодих вчених*. Кб]d: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2017. Ч. 1. С. 25–30.

Берегута Віталій

ПОЛІТИЧНА АКТИВНІСТЬ КУРДСЬКОЇ ДІАСПОРИ У ФРН ЯК ФАКТОР АКТУАЛІЗАЦІЇ КУРДСЬКОЇ ПРОБЛЕМИ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Анотація. У тезах окреслено історію та умови формування курдської діаспори у Німеччині. Виділено головні напрями діяльності курдських ЗМІ та неурядових організацій і проаналізовано найпоширеніші форми курдської політичної активності у Німеччині.

Ключові слова: діаспора, курди, Німеччина, політична активність.

Abstract. The article describes the history and conditions of the formation of the Kurdish diaspora in Germany. The main areas of activity of the Kurdish media and non-governmental organizations are identified and the most common forms of Kurdish political activity in Germany are analyzed.

Keywords: diaspora, the Kurds, Germany, political activity.

Курдська проблема, що виникла внаслідок розпаду Османської імперії, є одним із невирішених питань міжнародних відносин ХХ–ХХІ ст., оскільки курди досі залишаються найбільшою недержавною нацією у світі. За різними підрахунками їхня чисельність складає 30–35 млн осіб [6] у понад 30 державах Європи, Північної Америки, Центральної Азії, Кавказу тощо. Незважаючи на те, що вони проживають у великій кількості країн, етнокультурне визнання їхньої самотності дає змогу розглядати створену ними мережу у категоріях діаспори.

Формування курдської діаспори в Європі розпочалося у 1960–1980-х рр. Це стало наслідком політики асиміляції та дискримінації за національною ознакою, яку проводили уряди держав компактного проживання курдів – Туреччини, Іраку, Ірану та Сирії. За даними Курдського інституту Парижа [6], внаслідок постійного збільшення кількості новоприбулих курдів їхня чисельність зросла до понад 1,7 млн осіб сьогодні у Європі. Серед основних причин міграції до Європи – пошук роботи, підвищення власного рівня життя та захист від переслідувань, політичних заворушень і війн в області Курдистана.

Близько половини всієї курдської діаспори Європи (0,85 млн) [6] сьогодні проживає у ФРН. Її формування розпочалося із двосторонніх договорів ФРН із Туреччиною про трудову міграцію курдів, а після державного перевороту в Туреччині 1980 р. міграція до Німеччини набула, окрім економічного, ще політичний характер через початок переслідувань курдів.

Саме у Німеччині були створені сприятливі умови для розвитку курдської ідентичності та етнокультурного визнання курдів не як «турецьких громадян та мігрантів». На відміну від Туреччини, у ФРН немає жодних законодавчих обмежень щодо вільного використання курдської мови та культури у повсякденному житті і публічній сфері, що дало, зокрема, змогу сформувати великі курдськомовні громади у Кельні. Розглядаючи мову як ознаку етнічної приналежності, курди потрапили із середовища «незахищеності» в Туреччині до країни, де вони можуть вільно виражати власну етнічну приналежність.

Становлення політичної активності курдської діаспори відбувалося під час хвилі протестів і демонстрацій після заборони діяльності Робітничої партії Курдистану (далі – РПК) в 1993 р. і визнання її як такої, яка несе загрозу німецькій внутрішній безпеці [1, 7]. Водночас у ФРН з'являлися перші неурядові курдські організації, частина з яких підтримувала радикальну діяльність РПК, що призвела до активізації курдів у Європі. Однак, на фоні криміналізації насильницьких методів курдського національного руху в Німеччині та запровадження кримінальної відповідальності за прихильність до терористичних курдських організацій, подібних до РПК, значно зменшилася кількість курдів, охочих вступати до них, оскільки вірили, що цим кроком вони будуть названі «такими, що підтримують тероризм» [1, 15]. Внаслідок такої заборони німецьким урядом в Німеччині виникли сприятливі обставини для розвитку курдських правозахисних організацій, які мали б змогу діяти легальними методами, боротися за етнокультурне визнання курдів і досягати політичних цілей мирними методами.

Із 1990-х рр. головним завданням курдської діаспори в Німеччині є підтримка обізнаності населення та привернення уваги ЗМІ та інших держав Європи різноманітними методами до ситуації із курдами в Туреччині. Це реалізовується крізь діяльність ЗМІ та курдських неурядових громадських організацій в Європі, завданнями яких є формування і захист «курдської ідентичності» від асиміляції через розвиток курдської мови і культури, досягнення її повного етнокультурного визнання та вплив на формування політики як у Європі, так і в Туреччині на користь курдського населення [2, 34].

Сьогодні в Європі існує декілька потужних транснаціональних курдських ЗМІ, які діють зокрема у ФРН. Так, варто виділити головну щоденну газету *Yeni Ozgur Politika* і новинні портали *Kurdistan24*, *Kurdistan TV*, *Rudaw TV* та *Zagros TV*. Усі вони повністю або частково публікують актуальну інформацію про події, що відбуваються в області Курдистану, а також новини, що цікаві саме для німецьких курдів, наприклад історії курдських мігрантів у ЄС та Німеччині і успіхи співпраці Іракського Курдистану із урядом ФРН у політичній та військовій сфері [3]. Окрім того, вони створюють позитивний образ курдів у світі, висвітлюючи їх як націю, яка готова до відкритого діалогу, та нові шляхи розуміння курдської ідентичності як правомірної і такої, що має право на існування.

З-поміж найбільш відомих курдських організацій ФРН можна виділити Курдську громаду Німеччини (*Kurdische Gemeinde Deutschland*) та Асоціацію

студентів з Курдистану (Verband der Studierenden aus Kurdistan). Перша з них є безпартійною організацією, що позиціонує себе як «голос курдських іммігрантів в Німеччині» і має на меті визнання курдської ідентичності та формування публічного дискурсу курдської громади в Німеччині шляхом розвитку освітньої сфери та демократичного представництва курдів через співпрацю із політиками та ЗМІ [7], а друга є головною організацією курдських студентів у ФРН та Австрії. Своїм завданням вона визначає інформування студентів та громадськості в Європі щодо становища курдів на Батьківщині, аби дати можливість зрозуміти сутність курдського питання та пов'язані із ним конфлікти через організацію різних форумів, днів курдського кіно, панельних дискусій, концертів тощо [9].

Найпоширенішими методами курдської політичної активності в Європі сьогодні є демонстрації та мітинги як реакція на політику дискримінації турецького уряду щодо турецьких курдів та проведення культурних заходів. Наприклад, у жовтні 2019 р. в низці європейських країн, зокрема у ФРН та Франції, відбулися протести проти військової операції «Джерело миру», яку розпочала Туреччина на північному сході Сирії [4]. Дії турецької армії могли спровокувати гуманітарну катастрофу і створювали загрозу для існування курдської автономії в Сирії. Понад 10 000 курдів у Кельні, Гамбурзі, Берліні та Мюнхені вимагали припинення турецького наступу та зупинення продажу зброї в Туреччину. В січні 2020 р. відбувся великий концерт у м. Леверкузен за участю відомих артистів курдської діаспори з Іраку, Сирії, Туреччини та Ірану [5], метою якого був прояв солідарності із сирійськими курдами та підвищення обізнаності людей про їхні страждання.

Окрім того, курдська діаспора у ФРН представляє себе як потужна і добре організована система лобістів, які виступають за курдський рух та забезпечення прав курдів. Так, до них можна зарахувати курдських лікарів, юристів, науковців та політиків у Німеччині та Нідерландах, які, як вважає О. Кларксон [8], вже впливають на німецьку інституційну систему прийняття рішень, зокрема переконали ЄС не підтримувати операцію «Джерело миру» та призупинити експорт зброї до Туреччини.

Отже, політична активність курдської діаспори у ФРН є одним із історично сформованих методів її боротьби за власне етнокультурне визнання та отримання прав в Німеччині. Саме в цій країні наприкінці ХХ ст. уряду вдалося викоринити радикальні форми курдського національного руху, спричинені впливом РПК, та створити сприятливі умови і можливості для розвитку курдських неурядових громадських та правозахисних організацій, щоб надати можливість курдам відстоювати свої права, політичні погляди і розвивати власну мову та культуру в публічній сфері. Метою їхньої політичної активності є поширення інформації серед громадян про становище курдів, які борються за власну незалежність в Сирії, Іраку, Ірані та особливо Туреччині, а також вплив на прийняття ключових політичних рішень ЄС щодо Туреччини. Найпоширенішими методами курдської політичної активності в Німеччині та Європі є проведення мітингів, демонстрацій, культурних заходів, а також діяльність через курдські неурядові громадські організації та ЗМІ.

Джерела та література:

1. Baser B. Diaspora Politics and Germany's Kurdish Question. University of Kent Diasporas and Security CARC Working Papers. 2014. URL: https://www.academia.edu/7570064/Diaspora_Politics_and_Germanys_Kurdish_Question
2. Baser B. The Kurdish diaspora in Europe: identity formation and political activism. 2013. Boğaziçi University – TÜSİAD Foreign Policy Forum. 69 p.
3. German delegation meets with top Kurdistan Region officials. 2020. URL: <https://www.kurdistan24.net/en/news/8e635bb7-0120-4085-88a4-42df0afe6d34>
4. Germany: Thousands protest Turkish operation in Syria. Deutsche Welle. 2019. URL: <https://www.dw.com/en/germany-thousands-protest-turkish-operation-in-syria/a-50809300>
5. How Kurdish diaspora groups are pushing for unity over their divided homeland. The Conversation. 2020. URL: <https://theconversation.com/how-kurdish-diaspora-groups-are-pushing-for-unity-over-their-divided-homeland-130103>
6. Kurdish population. Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Kurdish_population
7. Kurdische Gemeinde Deutschland. URL: <https://kurdische-gemeinde.de/ueber-uns/selbstdarstellung/>
8. Lepasca D. Turkey zeroes in on enemies abroad. Ahval News. 2020. URL: <https://ahvalnews.com/turkish-intelligence/turkey-zeroes-enemies-abroad>
9. Verband der Studierenden aus Kurdistan. URL: <https://www.yxkonline.org/ueber-uns/selbstverstaendnis/>

Шкодич Анна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ СІМЕЙ ДО НІМЕЧЧИНИ

Анотація. У статті досліджуються міграційні процеси українських сімей до Німеччини з урахуванням сучасного стану міграційної кризи в Європі. Здійснено спробу охарактеризувати важливість інституту сім'ї у міграційних процесах з України, оскільки в умовах глобалізації та права на вільне пересування питання міграції залишається актуальним. Сім'ї є повноправними одиницями сучасного суспільства, яке формує нове бачення та розуміння світу мігрантів. Дослідження доводить те, що українські мігранти є вагомим складовим німецького суспільства.

Ключові слова: міграція, інститут сім'ї, Німеччина, українські сім'ї.

Abstract. The article examines the migration processes of Ukrainian families to Germany, considering the current state of the migration crisis in Europe. An attempt has been made to characterize the importance of the family institute in migration processes from Ukraine, since in the context of globalization and the right to free movement, the issue of migration remains relevant. Families are full-fledged units of a modern society that shapes a new vision and understanding of the migrant world. The study proves that Ukrainian migrants are a significant component of German society.

Keywords: migration, family institute, Germany, Ukrainian families.

Міграція відбиває соціальні, економічні та демографічні процеси, переміщення людей на різних рівнях, що пов'язане з політичними, етнічними та релігійними складовими. Інститут сім'ї безпосередньо залучений до міграційних процесів громадян України, оскільки відбувається перетворення